

Секция 3

РОЛЬ ПРОФЕССОРСКО-ПРЕПОДАВАТЕЛЬСКОГО СОСТАВА, КУРАТОРОВ УЧЕБНЫХ ГРУПП, ПЕДАГОГИЧЕСКИХ РАБОТНИКОВ ОБЩЕЖИТИЙ, ОРГАНОВ СТУДЕНЧЕСКОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ ВУЗА ПО ВОСПИТАНИЮ ГРАЖДАНСТВЕННОСТИ И ПАТРИОТИЗМА, ФОРМИРОВАНИЮ У СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ ЭКОНОМНОГО И БЕРЕЖНОГО ОТНОШЕНИЯ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ МАТЕРИАЛЬНЫХ И ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

*М.І. Бажкова
БДЭУ (Мінск)*

ВЫХАВАННЕ ГРАМАДЗЯНСКАСЦІ І ПАТРЫЯТЫЗМУ ПРАЗ ДАЛУЧЭННЕ ДА КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ

У наш час патрыятычнае выхаванне і грамадзянскае станаўленне моладзі з'яўляецца адной з актуальных задач дзяржавы і грамадства. Выхаваць чалавека з актыўнай грамадзянскай пазіцыяй, працавітага і высокамаральнага патрыёта, які паважае правы і свабоды асобы, ведае гісторыю і культуру свайго народа, імкнецца да разумення агульначалавечых каштоўнасцей, — важнейшы аспект работы педагога вышэйшай навучальнай установы.

Сістэмаўтваральным накірункам у галіне выхавання патрыятызму і грамадзянскасці можна лічыць выхаванне на культурных традыцыях беларускага народа. У сувязі з гэтым узрастае роля гуманітарных дысцыплін, у тым ліку і курса беларускай мовы, якія выкладаюцца на ўсіх факультэтах БДЭУ.

Пры навучанні беларускай мове студэнтаў I курса эканамічнага профілю разам з лекцыйнымі і практычнымі заняткамі вялікае значэнне надаецца пазааўдыторнай рабоце — культпаходам у тэатры, музеі, гутаркам, конкурсам рэфератаў, тэматычным вечарынам і г.д. Гэтыя віды работ не толькі садзейнічаюць павышэнню ўзроўню авалодання практычнымі навыкамі, але і дапамагаюць абуджэнню нацыянальнай самасвядомасці студэнтаў, пашырэнню іх кругагляду, знаёмству з гісторыяй і культурай нашай Бацькаўшчыны, што ў сваю чаргу вядзе да выхавання грамадзянскасці і патрыятызму.

Сярод пазааўдыторных формаў работ найбольш масавай з'яўляецца алімпіяда па беларускай мове, якая ўжо некалькі гадоў праводзіцца ў выглядзе віктарыны. Яна выяўляе не толькі веды, атрыманыя студэнтамі на занятках па беларускай мове, але і дасведчанасць і адукаванасць у пытаннях гісторыі і культуры нашай Бацькаўшчыны. На гэта

накіраваны тэмы вусных выказванняў: «О Беларусь, мая шыпшына!», «Магутнае слова, ты, роднае слова...», «Нацыянальныя героі Беларусі», «Колькі вызнаў і вынес ты, краю мой мілы...», «Экалогія Беларусі», «Перспектывы эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь», «Беларусь — цэнтр Еўропы», «Беларусь на мяжы стагоддзяў» і інш.

Грамадзянскасць і патрыятызм — гэта духоўны набытак асобы, падмурак грамадскай і дзяржаўнай сістэм, вынік выхаваўчых уздзеянняў сям'і, навучальнай установы, навакольнага асяроддзя, якія працяляюцца ў гатоўнасці да абароны Радзімы, у імкненні падпарадкаваць асабістыя інтарэсы грамадскім, ва ўсведамленні вайсковага і грамадзянскага абавязку, уласціваасці да высокіх душэўных парываў і высокамаральных учынкаў. Задача выкладчыка вучацца заключаецца ў тым, каб веды пра гісторыю і культуру Бацькаўшчыны адлюстраваліся ў асабістым духоўным свеце студэнта. Вельмі важна дапамагчы адчуць сваю кроўную еднасць з роднай зямлёй, яе мінулым і сучасным, сфарміраваць каштоўнасныя арыенціры, нормы і правілы паводзін на падставе дзяржаўнай ідэалогіі, абудзіць нацыянальную самасвядомасць і патрыятызм, выхаваць грамадзянскую і сацыяльную актыўнасць.

О.Г. Буховец
БГЭУ (Мінск)

ПРЕПОДАВАНИЕ ИСТОРИИ В СОВРЕМЕННОЙ БЕЛАРУСИ: БЛИЖЕ ОПЫТ «СТАРОЙ» ИЛИ «НОВОЙ» ЕВРОПЫ?

В Беларуси, как и в других странах постсоветского мира, при всех трудностях переходного периода, связанных прежде всего с недостатком средств для финансирования образования и науки — динамика роста получающих высшее образование не может не впечатлять. Если в 1995 г. на 10 тыс. жителей Республики Беларусь приходилось 184 студента, то в 2008 г. — 416, т.е. в 2,3 раза больше. В настоящее время число студентов в стране (413,7 тыс. чел. в 2007/2008 учебном году) составляет без малого десятую часть всего занятого населения, или 9,2 %. Эти показатели — статистическое выражение того, что высшее образование становится все более массовой потребностью нашего населения и в этом отношении Беларусь уже присоединяется к постсовременным обществам.

Опыт же наиболее передовых стран свидетельствует, что одним из важнейших системных свойств постсовременности является открытость сознания «urbi et orbi». Незаменимую роль в формировании открытого сознания в обществах с обязательным средним и достаточно уже массовым высшим образованием играет преподавание историко-обществоведческих дисциплин. Ведь в любой развитой стране их последовательно «проходит» практически все население. И здесь решающее значение приобретает парадигма, в которой описывается история.